

УДК 004

*Затилюк Д.О., здобувач,
Локтікова Т.М., ст. викладач
Державний університет «Житомирська політехніка»*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ОНЛАЙН-БІБЛІОТЕКИ З ПЕРСОНАЛІЗОВАНИМИ ФУНКЦІЯМИ ЧИТАННЯ

Сучасні електронні бібліотеки та онлайн-системи для читання активно розвиваються, однак більшість із них залишається функціонально обмеженими, яким притаманні такі недоліки: недостатня персоналізація, відсутність повноцінної синхронізації прогресу читання між пристроями, обмежені можливості перекладу та відсутність інтегрованого озвучування тексту. Це викликає потребу в глибокому аналізі наявних рішень для визначення напрямів розвитку електронних бібліотек нового покоління.

Для аналізу було розглянуто дві популярні українські онлайн-платформи: <https://booknet.ua/>, <https://uabook.com.ua/>. Кожна з них має свої особливості, однак загальний огляд демонструє повторювані проблеми, пов'язані зі зручністю читання, синхронізацією та кастомізацією.

<https://booknet.ua/> – одна з найбільших в Україні платформ для читання художньої літератури, яку щомісяця відвідує понад пів мільйона унікальних користувачів. Як і будь-який сервіс, вона має свої переваги та недоліки [1].

Перевагами можна вважати її масштабність – близько 20 000 книжок, присутні активні блоги для авторів, конкурси та зручні інструменти організації власної бібліотеки. Також наявний нічний режим (але лише в мобільній версії) та зміна розміру шрифтів.

Водночас, недоліками є те, що можливості персоналізації досить вузькі: немає вибору шрифтів, зміни кольорів чи гнучких параметрів відображення. Десктопна версія виглядає менш адаптивною порівняно з мобільною.

<https://uabook.com.ua/> – це онлайн-платформа для читання літератури різних напрямів, від художніх творів до професійних посібників, зокрема й з програмування [2].

Її перевагами можна вважати: наявність корисних функцій, а саме пошук, фільтри та базові налаштування відображення – зміна розміру шрифту й нічний режим; підтримка декількох форматів завантаження, включаючи PDF та EPUB; наявність порівняно великого книжкового фонду – близько тисячі книжок.

Як недолік можна відзначити те, що система перегортання сторінок реалізована незручно: перехід на наступну сторінку не прокручує текст угору автоматично, що дратує користувача і ускладнює читання. Персоналізація також обмежена – неможливо змінити фон, колір тексту чи шрифт.

Після проведених огляду й аналізу було визначено низку вимог, яким повинна відповідати онлайн-платформа нового покоління.

Насамперед, це розширені можливості персоналізації інтерфейсу читання, включно з вибором шрифту, кольорової схеми, розміру та міжрядкового інтервалу. Користувач повинен мати змогу гнучко налаштовувати зовнішній вигляд тексту відповідно до власних потреб.

Також важливо забезпечити зручну та інтуїтивну навігацію між розділами й сторінками. Це дозволяє уникнути ситуацій, коли механіка перегортання ускладнює взаємодію з текстом.

Окремим критерієм вважається стабільність роботи інструментів пошуку та фільтрації. Саме вони формують перше враження про платформу і визначають швидкість доступу до необхідного матеріалу.

У якості подальшого розвитку й удосконалення функціональності доцільно передбачити інтеграцію інструментів машинного перекладу та синтезу мовлення. Це забезпечить багатомовний доступ до контенту та можливість озвучування текстів.

Перспективним напрямом також є впровадження інтелектуальних рекомендацій на основі історії читання. Крім того, корисними будуть системи виділення та коментування фрагментів, а також можливість збереження налаштувань інтерфейсу як окремих профілів користувача.

Додатково варто розглянути підтримку різних режимів читання – посторінкового, безперервного та інших адаптивних форматів. Це дозволить платформі відповідати різним стилям роботи з текстом і підвищить комфорт користувача.

Результатом розробки з урахуванням визначених особливостей стане повнофункціональна веб-платформа, що поєднує можливості електронної бібліотеки, інтерфейсу для читання, персоналізованого налаштування та технологій штучного інтелекту. Такий проєкт може бути використаний у комерційних сервісах електронних книг, освітніх ресурсах, онлайн-видавництвах або як універсальний інструмент для організації доступу до цифрової літератури.

Список використаних джерел:

1. Booknet – платформа для електронного читання книг. URL: <https://booknet.ua/> (дата звернення: 24.11.2025).
2. UA Book – онлайн-платформа для електронних книг. URL: <https://uabook.com.ua/> (дата звернення: 24.11.2025).